

РЕШЕНИЕ

№ 24989

гр. София, 22.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 46 състав, в
публично заседание на 20.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариана Маркова

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **2411** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 84, ал. 3 във вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на С. Х. А., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 215/09.01.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, му е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно. Твърди се, че неправилно административният орган е приел, че по отношение на жалбоподателя не са налице законовите предпоставки за предоставяне на статут, тъй като не са налице данни за физическо насилие, психическо насилие или други мерки за ограничаване на неговите права, както и че не е налице непосредствена опасност за живота на лицето. Моли се решението да бъде отменено. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят не се явява и не се представлява.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС чрез юрисконсулт Х. оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли.

СГП не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл.235, ал.2 от ГПК, във вр. с чл.144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано въз основа на молба до ДАБ при МС за

предоставяне на международна закрила с рег. № В-13-844/25.07.2024 г., подадена от С. Х. А., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], етническа принадлежност - арабин, вероизповедание - мюсюлманин - сунит, семейно положение - неженен, ЛНЧ [ЕГН]. Тъй като чужденецът не разполагал с документи за самоличност, последната била установена с декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

На 29.07.2024 г. е изготвена докладна записка с рег. № ПМЗ-В-428, видно от която С. Х. А. не е изчакал края на административното производство за предоставяне на международна закрила, а е напуснал самоволно „ПМЗ-кв. В.“, където е бил настанен и от 27.07.2024 г. е в неизвестност.

С решение 0 9825/17.10.2024 г. на заместник-председателя на ДАБ при ВС производството за предоставяне на международна закрила на чужденеца е прекратено.

Въз основа на подадено от чужденеца заявление рег. № УП 6811/12.12.2024 г. е изготвена докладна записка с рег. № ПМЗ-В-1013/17.12.2024 г., в която се съдържа предложение производството за предоставяне на международна закрила на С. Х. А. да бъде възобновено.

С кандидата е проведено интервю по Глава VI, Раздел I - чл. 63а от ЗУБ, резултатите от което са отразени в протокол с рег. № УП 6811/12.12.2024 г. В хода на производството жалбоподателят е заявил, че баба му, дядо му и чичовците му живеят в Германия. Напуснал С. през пролетта на 2014 г. и преминал легално в Л.. След около четири години се върнал в С. и през 2018 г. заминал за Турция. Установил се в обл. А., [населено място] с майка му, двама негови братя, сестра му и съпруга на майка му. Останал там до м. юли 2024 г. подал молба за временна закрила и искали да го депортират. Не е имал проблеми с турските власти. Напуснал Турция, защото имало натиск за депортиране. Целта му била да стигне до Германия. Преминал в България нелегално. Не притежава разрешение за влизане или пребиваване в друга държава-членка на ЕС. Подавал е молба за международна закрила в Германия и Х., като производството в Германия е приключило с отказ. Не е имал проблеми заради етническата си принадлежност. Не е бил преследван заради религиозната си принадлежност, но в Л., където живеел, шиитската и алеуитската секта убивали сунити. Не е членувал в религиозна организация. Не е членувал във въоръжена групировка. Не е бил арестуван и не е осъждан. Не е служил в армията. Заявява, че в момента в С. е спокойно и би могъл да живее там. Не е членувал в политическа партия или организация. Не е имал проблеми с официалните власти и не е бил заплашван.

Представено е становище от ДАНС с рег. № М-14322/10.09.2024 г. (рег. № УП 6811/12.09.2024 г. в ДАБ при МС), съгласно което Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето С. Х. А., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

От старши експерт в отдел „ПМЗ – кв. В.“, РПЦ – [населено място] до председателя на ДАБ при МС е изготвено становище рег. № УП 6811/31.12.2024 г., с което, след преценка на събраните по преписката доказателства, се предлага на чужденеца да се откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

С решение № 215/09.01.2025 г. на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на С. Х. А.. Решението е връчено на лицето лично на 19.02.2025 г. Жалбата е подадена на 20.02.2025 г., видно от поставения входящ номер.

При така установеното от фактическа страна, от правна съдът намира следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена срещу годен за оспорване административен акт, от надлежна страна, за която е налице правен интерес от търсената защита и при спазване на 14 - дневния срок за съдебно обжалване, предвиден в чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Съдът, като прецени доказателствения материал по делото, както и валидността и законосъобразността на обжалвания административен акт с оглед основанията, визирани в

разпоредбата на чл. 146 от АПК, счита жалбата за неоснователна.

Оспореното в настоящото производство решение изхожда от компетентен орган - председател на ДАБ, в съответствие с правомощията му по чл. 75 ЗУБ.

Административният акт е в писмена форма, подписан е от издателя си и като цяло отговаря на общите изисквания за форма и съдържание по чл. 59 от АПК.

Решението е издадено в писмена форма и отговаря на изискванията за съдържание по чл. 59 от АПК, като в него са изложени както фактически, така и правни основания за издаването му. Ответният орган подробно и поотделно е изложил съображения защо приема, че на чужденеца не следва да се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут, като е обсъдил както бежанската история, така и обстановката в страната на произход – Р С.. Съдът не констатира при издаване на обжалваното решение да са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила. В хода на производството пред административния орган чужденецът е запознат с правата, които има в производството, връчени са му писмени указания относно реда за подаване на молба за статут, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията на чужденците, подали молба за статут в Република България, като текстът на указанията са преведени на разбираем език. В хода на административното производство по общия ред с чужденеца е проведено интервю, отразено в нарочен протокол, като интервюто е проведено в присъствието на преводач на език, посочен от търсещия закрила като разбираем и владян от него. Не се установява нарушение на чл. 58, ал. 9 от ЗУБ. В случая ответният орган е изискал писмено становище от ДАНС по молбата на жалбоподателя за предоставяне на международна закрила, каквото се установява да е дадено преди произнасянето на органа и с което не се възразява от страна на ДАНС по предоставяне на статут при наличие на обстоятелствата за това. Административната преписка е попълнена и с достатъчно доказателства, въз основа на които органът е постановил решението си.

На следващо място административният акт е издаден в съответствие с чл. 35 от АПК, след като са изяснени фактите и обстоятелствата от значение за конкретния случай. Административният орган е спазил изискването на чл. 73 от ЗУБ като последователно, обективно, безпристрастно и обосновано е извършил преценка относно наличие на основания за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут, като е изпълнил императивното изискване на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, при произнасянето по молбата за международна закрила да прецени всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя и с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. То е постановено след обстоен анализ на декларираната от жалбоподателя бежанска история, като изведените правни изводи за липса на основания по чл. 8, ал. 1 и чл. 9, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя са обосновани, правилни и съответстват на събраните в хода на административното производство доказателства. Административният орган е анализирал подробно и задълбочено бежанската история на чужденеца, както и справките на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ относно Република Турция и С., с отчитане на актуалната политическа и икономическа обстановка в двете държави, както и отношението на властите в Р Турция към сирийските бежанци.

Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не

желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законосъобразен и обоснован е изводът на административния орган, че заявените от жалбоподателя обстоятелства не могат да бъдат свързани с нито една от причините за преследване посочени в закона.

В проведеното интервю С. Х. А. изрично заявява, че не е бил обект на преследване от държавата, партии или организации или недържавни субекти, не е нямал проблеми, свързани с религията, която изповядва или с етническата му принадлежност. От бежанската му история става ясно, че е напуснал С. през 2018 година, като се е установил да живее в Турция. В Турция жалбоподателят не е бил гонен или преследван, а той е преминал нелегално на територията на Република България. От събраните доказателства не се доказва наличие на опасност за сигурността или основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение, поради което липсват законови основания на същия да бъде предоставен статут на бежанец.

Съдът намира за правилна и преценката на административния орган относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Между страните няма спор, а и от представената справка от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС с вх. № МД-02-124/12.12.2024 г., № МД-02-153/27.12.2024 г., относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в Сирийската арабска република и Р Турция се установява, че към момента, в който жалбоподателят е напуснал страната се на произход Р С. съществуват проблеми, свързани с правата на човека, които включват незаконни или произволни убийства от страна на правителството, включително извършвани с употреба на тежки оръжия като насилствени изчезвания; произволна или незаконна намеса в неприкосновеността на личния живот, описвани от Комисията за разследване на ООН за С. като безогледни; Поради икономическото състояние в страната цените на хранителните стоки продължават да растат, като средните доходи покриват само част от хранителните потребности на обикновените сирийски семейства.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетите по делото справки са изготвени от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален писмен документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Следователно е установено, че в С. е бил налице „вътрешен въоръжен конфликт“ по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, който е до степен на безогледност и/или повсеместност, т.е. обхваща цялата територия на тази страна, като и животът, и здравето на всеки цивилен намиращ се на тази територия сам по себе е изложен на реален риск от посегателство.

Въпреки това обаче, както правилно е отбелязал ответникът в обжалваното решение, конкретната

бежанска история на жалбоподателя налага да бъде разгледана в случая в светлината на чл. 75, ал.2 от ЗУБ, съгласно който при произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие.

В случая следва да се има предвид, че жалбоподателят е живял в Република Турция, след което е преминал на територията на Република България. Няма данни да е бил гонен и преследван, същият не споменава и да е съществувала опасност за сигурността му там. Нито в хода на административното, нито в хода на съдебното производство сирийският гражданин не е посочил основателна причина, поради която не би могъл да се завърне в Турция. За чужденецът е била налице законова възможност да се регистрира пред турските служби, като същият не се е възползвал от нея без основателна причина, а е преминал на територията на Република България нелегално.

На първо място като е съобразил информацията, налична в приложените по делото справки, изготвени от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС, председателят на ДАБ е стигнал до правилния извод, че Турция представлява „трета сигурна държава“. Съгласно легалната дефиниция, дадена в §1, т.9 от ДР на ЗУБ, „трета сигурна държава“ е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава. От представената справка за Турция се установява, че държавата предоставя възможност за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила и конкретно на сирийски бежанци, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Властите в страната работят в сътрудничество с ВКБООН. Сирийските граждани, както и лицата без гражданство и бежанците от С. пристигнали в Турция, поради събития в С. след 28 април 2011 г., получават временна закрила от правителството на Турция. Сочи се, че „като част от режима за временна закрила, сирийските граждани, бежанци и лица без гражданство, пристигащи от С., които търсят закрила от турските власти, се приемат в Турция и след това могат да кандидатстват и да получат временна закрила от компетентните турски органи. При нормални обстоятелства въпросните лица няма да бъдат връщани обратно в С., освен ако те самите не изразят такова желание. Всички сирийски бежанци, които търсят закрила, ще бъдат обхванати от режима на временна закрила, включително тези, които не могат да представят никакви документи за самоличност от С.. Според решение № 247 от 03.04.2024 г. за приемане на списък на сигурни страни на произход и на Списък на трети сигурни страни по отношение на търсещите закрила, Република Турция е сигурна страна и трета сигурна страна.

Съдът приема, че Република Турция се явява трета сигурна страна за жалбоподателя. В случая понятието е приложено след направена индивидуална преценка на случая на С. Х. А., който е напуснал нелегално Република Турция. Решението на председателя на ДАБ е взето след проведено лично интервю и задълбочено изследване на личното положение на кандидата в тази трета страна, което е декларирано.

Административният орган е изпълнил задължението си за задълбочено и всестранно

установяване на релевантните факти, а именно извършил е проверка доколко е налице опасност от преследване или реална опасност от тежко посегателство, обсъдил е актуалната обстановка в страната по произход и в Република Турция, като данните от справките на ДАБ съвпадат с отразеното в решението. Изводите на председателя на ДАБ-МС, че Турция е трета сигурна държава, поради което по отношение на жалбоподателя не са налице причини от хуманитарен характер или други основания, предвидени в действащото законодателство, които могат да обосноват предоставянето на хуманитарен статут по реда на чл. 9 от ЗУБ, са правилни и законосъобразни.

На следващо място от представената в съдебно заседание справка № МД-02-200/08.04.2025 г., относно актуалната обстановка в Р. С., а и от публично известни международни източници, се установява, че според бюлетин на Върховния комисариат за бежанците на ООН, от 7 март 2025 г. към 6 март 2025 г. около 301 967 души са се завърнали в С. през съседни държави от началото на декември 2024 г.- Турция, Л., Й., И. и Е., както и лица извън посочения регион, които също се завръщат; ново, широкомащабно проучване на намеренията, проведено от ВКБООН, REACH и Клъстера за координация и управление на лагери: един милион вътрешно разселени лица, живеещи в лагери и обекти в С. С. възнамеряват да се завърнат в районите си на произход, в рамките на една година, 600 000 от тях дори преди края на лятото; освен това, считано от 27 ноември 2024 г. и въз основа на най-новите данни на ВКБООН и О., от 26.02. 2025 г. 885 294 вътрешно разселени лица са се завърнали по домовете си; има данни за широка мрежа от услуги, обществени центрове, които предоставят помощ и съдействие на завръщащите се лица, като има инициативи за възстановяване на повредени домове, разпределение на селскостопански субсидии, подкрепа на образованието и други. На 18 февруари 2025 г. след провеждане на преговори Сирийските демократични сили (S. Democratic Forces, SDF) се съгласяват да интегрират своите военни сили и граждански институции в структурата на новото сирийско правителство. Ръководените от кюрдите SDF и Сирийският демократически съвет (SDC) се споразумяват да интегрират своите военни сили в армията на новото сирийско правителство.

След падането на режима на президента Б. А. е видно, че на 27 ноември 2024 г., ислямистката групировка „Х. Т. ал Ш.“ (Н. Т. al-S., HTS), чийто контрол преди това е ограничен до части от провинциите А. (Х.) и Идлиб, започва голяма офанзива в С. С., в сътрудничество със съюзни бунтовнически фракции. Първоначално бунтовниците превземат А. (Х.), втория по големина град в страната, на 5 декември пада [населено място], а два дни по-късно е превзет и третият по големина град в С., Х.. На 8 декември 2024 г. бунтовниците, водени от HTS, навлизат в Д., а същия ден президентът Б. А. напуска страната. Представители на бившия сирийски режим продължават да се помиряват и да уреждат статута си с временното правителство на страната. Военен персонал на бившия режим, лица, призовани за задължителна служба, се явяват в центрове за уреждане на статута в голяма численост в дните, откакто "Х. Т. ал Ш." обявява обща амнистия. На 21 декември 2024 г. Сирийският вестник Al Watan съобщава, че най-малко 34 000 бивши членове на режима на А. са подали заявления за уреждане на статута си в централните в осем провинции, като най-малко 20 000 от тези кандидати произхождат от "крепостите" на бившия режим в провинциите Л. и Т.. В справката е посочено още, че към 29 декември 2024 г. 94 от общо 114-те подкрепяни от Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) обществени центрове в С. възобновяват своята дейност. От 27 ноември 2024 г. насам 58 500 души са се свързали с обществените центрове, за да се регистрират и да получат достъп до услугите за закрила. Според ВКБООН, в периода 8-29 декември 2024 г. 58 400 души са се завърнали в С. (основно от Л., Й. и Турция). От началото на 2024 г. (до 29 декември 2024 г.) приблизително 119 200 сирийски бежанци са се завърнали в страната, повечето от тях в Ракка (25%), А. (Х.) (20%) и

Д. (20%) . Видно от справката още в бюлетин на ВКБООН от 2 януари 2025 г. се посочва, че според оценки на Комисариата, от 8 декември 2024 г. насам 115 000 сирийци са се завърнали обратно в С.. Тези данни се основават на публични изявления за приемащите страни, контакти с имиграционните служби от вътрешността на С., както и на граничен мониторинг, извършван от ВКБООН и партньорски организации. По отношение на официалните изявления, на 30 декември 2024 г. Турция съобщава, че 35 114 сирийци са се завърнали доброволно от 8 декември 2024 г. насам. На 7 януари 2025 г. международните полети от летището в Д. са възобновени за първи път след падането на режима на Б. А., съобщава електронното издание на британския вестник The Guardian. Възобновяването включва първия директен полет от катарската столица Доха от 13 години насам, който е посрещнат в празнична атмосфера в залата за пристигащи пътници. В началото на януари 2025г. САЩ предоставя шестмесечно изключение от санкциите, т.нар. общ лиценз, за да позволи хуманитарна помощ след края на управлението на Б. А. в С.. Изключението, което ще бъде валидно до 7 юли 2025г., позволява определени транзакции с държавни институции, включително болници, читалища и комунални услуги на федерално, регионално и местно ниво, както и със свързани с „Х. Т. ал Ш.“ (HTS) организации в цяла С.. Въпреки че санкции не са отменени, лицензът също така позволява транзакции, свързани с продажбата, доставката, съхранението или даряването на енергия, включително петрол и електричество, към или в С.. Той също така позволява лични трансфери и определени дейности, свързани с енергията, в подкрепа на усилията за възстановяване. След премахването на санкциите Катар обявява, че ще помогне за финансирането на 400-процентно увеличение на заплатите в публичния сектор, обещано от сирийското временно правителство. Според справка вх. № МД-02-262/19.05.25г. за актуалната обществено – политическа обстановка в С. към 19.05.2025г. на 13 май 2025г. президентът на САЩ Д. Т. заявява, че ще разпорежи промяна на санкциите срещу С. по молба на престолонаследника на С. А., което е важна промяна в политиката на САЩ преди очакваната среща със сирийския президент А. ал Ш.. Премахването на американските санкции, откъсващи С. от световната финансова система ще проправи пътя за по-голяма участие на работещите в С. хуманитарни организации, улеснявайки чуждестранните инвестиции и търговията, докато страната се възстановява.

Обстоятелството, че е налице промяна в управлението на страната не води до друг извод, различен от този на решаващия орган, постановил оспореното в настоящото производство решение.

С оглед изложеното и като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният орган е постановил законосъобразно решение. Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

Независимо от изхода на делото, доколкото от ответната стана не се претендират разноски, съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. Х. А., [дата на раждане] в [населено място], Р С., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 215/09.01.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, му е отказано да му бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.

Съдия: